VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Eitt hundrað dagar

Obama hevur nú verið forseti í USA í eitt hundrað dagar. Tað er vanligt í USA at meta um evnini og førleikarnar hjá nývaldum forseta eftir fyrstu hundrað dagarnar. Í gjárkvøldið vóru fleiri viðmerkjarar í fjølmiðlunum og gjørdu metingar av teimum fyrstu hundrað døgunum í forsetaskeiði Obamas. Breið semja er um, at Obama hevur staðið seg heilt óvanliga væl. Mett verður, at ein skal heilt aftur til Franklin D. Roosevelt fyri at finna ein nývaldan forseta, sum hevur fingið eins nógv av skafti teir fyrstu eitt hundrað dagarnar.

Tað, sum serstakliga verður víst á, er, at Obama hevur sýnt framúr virkisføri í fíggjarmálum, lógarmálum, í almannamálum, í umhvørvis- og veðurlagspolitikkinum og á utttanríkispolitiska leikvøllinum. Stjórnin hevur eftir bert hundrað døgum lagt fyri Kongressuna eina røð av lógarpakkum, ið skulu fremja mong av teimum mest týðandi vallyftunum. Ein partur av hesum lógarpakka snýr seg um útvegir burtur úr fíggjar- og búskaparkreppuni, meðan aðrir partar snúgva seg um almannamál, heilsumál og bústaðarmál. Tað er áhugavert, at Obama er betur umtóktur enn nakrantíð áður og hevur hann undirtøku frá 64% av amrikanska veljarahópinum. Hetta er heilt óvanligt og hetta gevur honum eina ómetaliga styrki at fremja sín politikk.

Tá alt hetta er sagt, so vísa eygleiðarar eisini á nakrar vandafullar snávingarsteinar á politisku leið Obamas. Obama hevur so at siga sett alt á eitt bretti í fíggjar- og búskaparpolitikkinum. Eydnast hansara strategi, kemur USA rættliga skjótt fyri seg aftur. Um hesin politikkur hinvegin miseydnast, hevur Obama ein stóran trupulleika, tí endurreisingarætlanin í stóran mun er fíggjað við lántøku.

Á uttanríkispolitiska vøllinum eru tað Iran, Irak, Afghanistan og Norðurkorea, ið eru stórstu vandamálini. Fáur torir í dag at spáa um gongdina á hesum økjum. Trupulleikarnir hjá USA eru ómetaligir og tað liggur á Obama og stjórn hansara at fáa USA upp úr tí kyksendi, sum Bush stjórnin var vaðað út í. Hetta er eingin lættur setningur.

Eydnast politikkurin og kemur stjórnin á mál við sínum bjargingarætlanum, eydnast tað uttanríkispolitiskt at sleppa so toluliga burturúr teimum risastóru trupulleikum, sum USA er statt í í Miðeystri og í Asia, so fer undirtøkan at vaksa. Men amerikanski veljarin er, sum tikið verður til, skjótur hvønn vegin. Miseydnast verkætlanin, so hava Obama og Demokratarnir ein stóran trupulleika. Um farast skal eftir royndunum frá fyrstu hundrað døgunum, so bendir alt á, at Obama og hansara framúr dugnaliga manning fara at røkka teimum, ið forsetin hevur sett sær. Meginfortreytin er til staðar: Obama hevur frá fyrsta degi vitað, hvat hann vil, hann hevur eina heildarætlan fyri sítt fyrsta skeið, hann veit, hvat, ið hann vil við USA, og tað er ein veldug styrki í eini sera truplari politiskari og búskaparligari støðu.

Sosialurin

Tann sosiali radarin er sløktur

HØGNI HOYDAL

Ein svartur tráður bindur politikkin hjá landsstýrinum saman: Meðan pengar renna út til yvirnýtslu og ófyrireikað prestisjuprosjekt, og almenn ogn verður givin burtur í stórum, verður bert nálgað burturav hjá teimum veikastu og hjá teimum, ið kunnu broyta framtíðina. Nú skulu tey lesandi, tímalønt, og fólk við breki aftur gjalda fyri ábyrgdarloysið

Í skjótt átta mánaðir hevur tjóðin bíðað eftir bara onkrum politiskum útspæli frá landsstýrinum. Sambært løgmanni og fíggjarmálaráðharranum, hevur landsstýrið sitið alt hetta árið og viðgjørt fíggjarpolitikkin og fíggjarlógina út í æsir. Og eina góða viku, áðrenn tingið skal heim og 7 vikur eftir seinastu framløgufreist, kemur so nú ein eykajáttanarlóg fyri tingið.

Bara frá teimum veikastu – og ongir reformar

Úrslitið fær meg at spyrja: Hvat ríður tykkum í ABC-samgonguni? Eru øll eyguni sosialt blind og hyggja tit ikki fram í tíðina?

Tær sparingarnar, tit hava samst um, eru smávegis upphæddir, sum onki hava siga í landskassaundirskotinum, men sum raka sera hart hjá teimum bólkum, ið skul bera tær. Tit skjóta upp at spara hjá teimum lesandi. Hjá tímaløntum, ið skulu gjalda fyri læknaváttanir. Hjá familjum, ið hava børn við breki. Tit flyta íløgur úr Skúvoy í Sandoynna, sum bæði eru øki, ið eru fyri stórum vanbýti. So tann veikari skal gjalda fyri tann veika.

Har er ongin umfordeiling frá sterkari herðum til tørvandi øki, og ongin reformur av nøkrum órættvísum og óhaldgóðum skipanum..

Fortíðarpolitikkur

Júst sum tá tit løgdu fíggjarlógina fyri 2009, har teir pensjónistar, ið bert hava fólkapensjón, tilhaldini, einkjur og einkjubørn, vóru einastu bólkar, ið veruliga skuldu gjalda.

Afturímóti feldu tit øll uppskot frá andstøðuni, har vit, sum hava ráð at gjalda meira, skuldu gera tað, og har serrættindi og kreppuloysnir skulu umleggjast og íløgur í útbúgving, mentan, gransking og umhvørvi gerast ístaðin.

Tit skjóta nú upp at Fróðskaparsetrið skal fáa eina lítla upphædd afturat – men ikki nóg mikið til, at søgu- og samfelagsdeildin kann taka næmingar upphædd. Og hesa ov lítlu upphædd skulu tey lesandi gjalda við minni lestrarstuðli!

Júst tey tiltøk, ið skulu til fyri at fáa fólk at støðast í landinum og tildømis taka eina útbúgving, meðan kreppa herjar, verða ikki bar forsømd, men tað gongur øvuta vegin.

Ongin ábyrgd fyri mistøkum

Hetta skal setast upp ímóti, at tit fýra undanfarnu árini hava givið skattalættar til tey, sum eru best fyri, fyri 390 milliónir krónur, sum hava oyðilagt búskapin og hækkað allar kostnaðir í samfelagnum. Tit hava givið serligar fyrimunir fyri partabrævaspekulasjón. Tit hava yvirtrekt fyri 170 milliónir krónur uttan at nakar hevur fingið gagn av tí. Tit hava flutt skúlar og íløgur uttan nakra ætlan og blakað meira enn 100 mió. burtur í eykakostanði av hesum. Ongin skuld er niðurgoldin og onki spart upp – hóast tað var ein løgtingssamtykt, at peningurin frá sølu av Føroya Banka skuldi í búskapargrunn. Eisini hendan avtala er brotin.

Í hesi nýggju ABC-samgonguni hava tit givið burtur svartkjaftatilfeingi fyri milliardir í svartkjaftavirði. Tit hava uppskot um at geva burturav almennu jørðini til privat. At gera serliga lóggávu í fiskivinnuni til úrvaldar bólkar. Tit bjarga privatum feløgum fyri 10-tals millónir.

Sosiali radarin má tendrast

Men einasta hugflogið, tá sparast skal, er júst har tað rakar harðast. Tær upphæddir, ið nú verða skornar hjá hesum bólkum, svara til tær upphæddir, ið tit undanfarnu trý árini hava yvirtrekt fyri um vikuna.

Ímeðan halda prestisjuprosjekt fram – í einum valdsstríði millum politikarar í samgonguni. Her skortar ikki at finna pening á pappírinum frá degi til dags– men sum øll vita, er ikki hugsað bert tvey ár fram, og hesar stóru íløgur kunnu sjálvsagt ikki gerast veruleiki uttan eina realistiska langtíðarløguætlan.

Tey, sum í politikki hava havt til endamáls at endurtaka, at føroyska tjóðin kann ikki standa á egnum beinum, skapa sjálv tann veruleikan, tey vilja liva av politiskt.

Hetta kann ikki góðtakast. Tann sosiali radarin má tendrast og framtíðarvirðini mugu tryggjast, áðrenn øll gerast uppaftur meira líkasæl og missa alt álit á politisku skipanini.

Innsent tilfar

Av tí at vit fáa rættuliga nógv innsent tilfar sendandi – meira enn vit fáa í blaðið – hevur blaðleiðslan verið noydd at gjørt nakrar avmarkingar.

Enn sum áður skal fult navn skal vera undir øllum innsendum greinum – annars verða tær ikki prentaðar. Harnæst tilskila vit okkum rætt til at ikki at taka við tilfar, sum eisini er sent øðrum bløðum ella hevur verið prentað aðrastaðni.

Drúgvar greinar – greinar sum eru longri enn áleið 5.500 tekn, verða raðfestar lægri, og koma bert í blaðið, um pláss er fyri teimum. Tað er ein fyrimunur um vit fáa tilfarið umvegis teldupost ella á diskli.

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Marknaðarleiðari: Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Tróndur Skaalum trondur@sosialurin.fo
Høgni Thomsen hogni@sosialurin.fo
Elin Vatnhamar Olsen evo@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Eilen Anthoniussen eilen@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo
Leo Poulsen leo@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Árni Joensen arni@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo
Rógvi Nybo rogvi@sosialurin.fo
Eirikur í Jákupsstovu eij@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Kykmyndir:
Harald í Kálvalíð harald@ras2.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Nólsoyar Pálsgøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 228814
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo

!!! Haldarar
sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 frá kl. 8.00-20.00 og boða frá

Uppseting/prent:
Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstøðin
Útgevari:
Sp/f Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Tórsgøta 1, 100 Tórshavn
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 13[30]

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Mánadagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Týsdagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Mikudagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Hósdagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Frí. kl. 09	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framíhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Støddir
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.